

metodei dezbaterii implica trei momente decisive: introducerea prin formularea întrebărilor sau a întrebărilor-problema; intervenția participanților și sintetizarea discuțiilor prin sistematizarea argumentelor, delimitarea aprecierilor, definitivarea concluziilor. O altă soluție inedită pentru a detensiona conflictul este să se folosească mediatorii o persoană nepartinică neutră care să medieze dezbaterile, să stabilească regulile de discuție și să gestioneze de comun acord soluțiile. Subiecții implicați sunt judecați strict pe fondul argumentelor lor și nimic altceva.

Concluzie:

Conflictul va fi și este prezent în orice clasă, în orice grupă la orice nivel inclusiv în sistemul educațional. Modul în care procesăm informația, argumentele pe care le aducem, responsabilitatea actului pedagogic se va reflecta în acțiunea și efectul asupra studenților noștri.

Bibliografie:

1. http://well.wvu.edu/articles/managing_student_teacher_conflict__what_you_can_do
2. <https://dexonline.ro/>
3. <https://www.nyu.edu/content/dam/nyu/compliance/documents/AcademicCOI.2013.pdf>
4. <https://www.facultyfocus.com/articles/effective-classroom-management/understanding-conflicts-with-students/>
5. https://en.wikiquote.org/wiki/Joseph_Joubert

EDUCAȚIA ECONOMICĂ ȘI CONȚINUTURILE GENERALE ALE EDUCAȚIEI

Oloieru Anastasia, doctorand UPS „I. Creangă”,
professor IPLT „Pentru Rareș”

***Résumé:** L'article examine l'importance d'étudier l'éducation économique de l'école, comme prémisses de la formation de la culture économique d'une société. Ils décrivent également des moyens pratiques d'introduire une nouvelle éducation à l'école et le lien entre l'éducation économique et le contenu général*

de l'enseignement (intellectuel, moral, estétisă, technologique et psychophysique)

Prin structură, obiective și conținut, educația trebuie să răspundă neconținut exigențelor cerute de evoluția realităților naționale și internaționale. [4, pag.64].

Astăzi problema educației este abordată în strânsă legătură cu ”Problematika lumii contemporane”, lume, marcată de schimbări importante în toate domeniile: progrese în domeniul științei și tehnicii, revoluția informațională, apariția noilor modele de business, schimbarea nevoilor materiale și spirituale ale oamenilor, etc.

În aceste condiții, anume educația economică, în calitate de componentă a științelor sociale, studiază aspectele spiritual-cultural ale comportamentului uman ce intervin în alegerile pe care le generează tranziția prin viață.

De asemenea, autorul, Constantin Cucuș menționează că ”trăim într-o lume în care pragmatismul și mercantilismul economic par să dirijeze toate practicile umane”[Ibidem 4,pag. 69], prin urmare tinerii trebuie să fie pregătiți pentru viața de familie, pentru administrarea bunurilor și a bugetului personal.

Odată cu obținerea independenței RM și cu reconceptualizarea programelor de formare a elevilor, s-au depus eforturi de a crea programe pentru gimnaziu care includ conținuturi economice.

Pe parcursul anilor 1994-1995, 2000-2001, Economia ca disciplină obligatorie a fost indicată pentru liceele cu profil umanist, real, cu program de educație fizică și sport, cu program integral de artă și muzică. Între anii 1996-1997 și 1999-2000 a fost preconizată studierea intensivă a disciplinei Economia în clasele liceale, totodată apar noi cursuri opționale, cum ar fi: Din istoria gândirii economice, Bazele managementului și marketingului, Informatica economică, Economia aplicată, etc.[5, pag.35]

Iar începând cu anii 2010 și pînă în prezent, educația economică este realizată la decizia școlii, în special în clasele cu studiere aprofundată a disciplinelor economice.

Totodată, considerăm că instruirea economică care a avut o dezvoltare activă în anii 90, a luat un vector de dezvoltare negativ, existînd tendința de optimizare a școlilor. Disciplina Economia, nu este obligatorie, de aceea în școli fie este infuzată în cadrul altor discipline (geografie, istorie, educație civică), fie sunt alese cursuri economice opționale de scurtă durată, fie aceasta lipsește cu desăvîrșire.

Acest fapt are un impact negativ asupra formării culturii economice a societății în general, pentru că elevii sunt viitoarele brațe de muncă, motoarele progresului și capitalul intelectual al unei societăți.

Educația economică trebuie să fie o componentă obligatorie al sistemului de învățământ. Interesant este că pentru realizarea acesteia, nu este obligatoriu introducerea unor discipline economice noi.

Ca modalități practice de introducere a noilor educații sunt acceptate demersul infuțional și modular.

Or, după cum menționează și autorii Arhip A., Papuc L., ”oricare formă de activitate instructiv-educativă nespecifică dispune de momente aplicative care fac posibilă relevarea și înțelegerea sensului economic.”[3,pag. 64]

Infuzarea ”educației economice” în aria unor discipline diferite, presupune introducerea în cadrul disciplinelor clasice a unor mesaje economice, avînd ca finalitate formarea de competențe, valori și atitudini comune. De exemplu în curriculum național pentru învățământ gimnazial la disciplina istorie sunt introduse așa teme ca: Ocupațiile omului în preistorie, Economie și societate în Țările Romîne, Civilizația industrială, Situația economică și social în Basarabia și teritoriilor din sînga Nistrului, Tehnica în slujba omului, etc.

Pe de altă parte, constituirea unor module integrate, presupune abordarea educației economice ca modul separate în cadrul disciplinelor de învățământ, cu obiectivele specifice educației intelectuale. De exemplu: modulul Economia națională în cadrul Geografiei, modulul ”Dezvoltarea personală și ghidarea în carieră” în cadrul educației civice, etc.

Știința economică este un organism viu și dinamic care poate avea legături cu toate disciplinele școlare. Prin urmare, abordarea interdisciplinară a educației economice presupune valorificarea acesteia prin prisma dimensiunilor generale ale educației, așa ca: educația morală, intelectuală, tehnologică, estetică, psihovizică).

În acest context, apare necesitatea de a raporta cultura economică la celelate culturi ale personalității, deoarece fiecare aspect al conduitei umane are și o conotație morală, care influențează eficiența activității personalității.

Din punct de vedere moral, educația economică se referă la totalitatea normelor, regulilor, legilor ce reglementează relațiile interumane. Aici ne referim la:

1. Idealul de om pe care l-a configurat economia de piață. Un tip care respectă regulile, ia decizii raționale, calculează riscurile, caută confortul personal și respectabilitatea socială, prețuiește libertatea și cultul muncii, caută și respectă ordinea, nu suferă tirania, nu agreează spiritul de turmă, este rațional în percepere, în simțire și capabil să se supună constrângerilor generale.

2. Valorile educației economice, care sunt *Raționalitate; Eficiență, Inițiativă și libertate economică; Securitate și echitate economică; Egalitate de șanse; Respectarea legii.*[2,pag.6]

3. Normele și regulile educației economice care sunt niște modele de comportament create de societate în cadrul relațiilor interumane. În acest context

putem menționa comportamentul consumatorului, comportamentul producătorului, etc. Toate aceste componente reflectă de fapt dimensiunea normativă a educației economice, care vizează orientarea comportamentului și deciziilor persoanelor în raport cu normele, principiile și legile activității economice.

Sub aspect al educației intelectuale, educația economică presupune capacitatea omului de a gândi, de a înțelege și de a opera cu noțiuni economice. Acest lucru este important pentru că toți elevii au nevoie de o pregătire economică de bază pentru a putea face față cerințelor impuse de rolurile economice de consumator, producător, deponent și/sau investitor pe care și le vor asuma în viitor. Aceasta presupune dimensiunea formativ-informativă a educației economice, ce presupune achiziționarea cunoștințelor despre activitatea economică, comportamentul rațional și regulile funcționării pieții.

Educația tehnologică are o legătură strânsă cu educația economică, deoarece permite identificarea rolului tehnologiilor informaționale asupra creșterii eficienței și productivității muncii. De asemenea, cunoașterea procesului de producție ajută la o alegere rațională a resurselor economice, care sunt limitate. Educația tehnologică contribuie și la orientarea profesională a tinerilor către diferite domenii economice de activitate (finanțe, contabilitate, bănci, investiții, etc). Aceasta presupune dimensiunea interogativ-reflexivă, ce corespunde formării comportamentelor economice raționale. Prin urmare din punct de vedere tehnologic, educația economică se realizează în activitatea de muncă, fizică, tehnico-constructivă, de calcul, etc.

Educație estetică. Cultura estetică se bazează pe relațiile economice, oferind șansa de îmbogățire nu doar materială, ci și morală. Anume educația estetică dezvoltă spiritul de creație, pentru că pînă la urmă confecționarea unui produs, de asemenea este un proces creativ. Or, așa cum sugerează și Teoria imaginației creative, elaborată de Dumitru Moldovanu (1946), ”procesul de producere a bunurilor economice începe cu un efort al imaginației omului” [7, pag.324]. Iar pentru ”omul creativ” spre deosebire de ”omul economic”, al cărui scop este acumularea bogăției, țelul existenței devine autoperfecționarea spirituală.

Educație psihofizică. Preocuparea oamenilor pentru sănătate, îngrijirea corpului, rezistență a existat din cele mai vechi timpuri. În opinia lui Gary Becker, factorii principali care contribuie la creșterea calității populației sunt:

1. Starea de sănătate
2. Gradul de educație
3. Nivelul de calificare
4. Nivelul de informare
5. Calitățile antreprenoriale

Potrivit aceluiași autor, starea de sănătate a omului constituie un stoc, pe de o parte moștenit, pe de o parte dobîndit cu ajutorul investițiilor.

În opinia altui autor Theodore Shultz, ”acest stoc se depreciază în timp, iar ritmul de depreciere este tot mai rapid spre sfârșitul vieții”[Apud 6, pag.307]. În rezultatul investițiilor în sănătate, crește durata vieții, nivelul de satisfacție al oamenilor, sporește creativitatea și eficiența muncii efectuate. De altfel doar un om sănătos poate fi și productiv.

Astfel nu putem separa economicul din viața unui elev, familiei sau societăți. Realizarea educației economice prin intermediul culturii păstrează, transmite și crează modele de comportament, de comunicare, de activitate economică, care sunt fixate prin intermediul unor norme, credințe, principii, ce determină în ultimă instanță contribuția fiecărui individ la edificarea viitorului comunității.

Aprobarea noului Cod al Educației promovează ideea alinierii la valorile Uniunii Europene și la valorile general-umane. Astfel, „Idealul educațional al școlii din Republica Moldova constă în formarea personalității autonome cu spirit de inițiativă, capabile de autodezvoltare, care posedă nu numai un sistem de cunoștințe și competențe necesare pentru angajare pe piața muncii, dar și independență de opinie și acțiune, fiind deschisă pentru dialog intercultural în contextul valorilor naționale și universale asumate” [1, pag.11].

Bibliografie:

1. Codul Educației al Republicii Moldova, nr. 152 din 17.07.2014// Monitorul Oficial Nr. 319-324, din 24.10.2014.
2. Ministerul Educației al Republicii Moldova, ” Curriculum opțional de educație economică și antreprenorială pentru învățământ gimnazial”, Chișinău, 2013
3. Arhip A., ” Noile educații-imperative ale lumii contemporane”, Chișinău, 1996.
4. Cucuș C., ”Pedagogie”, Ed.Polirom, Iași, 2014
5. Grigor I., ”Educația economică a elevilor din învățământul liceal ”, Chișinău, 2014.
6. Moldovanu D., ”Doctrine și economiști celebri”, Ed. Arc, Chișinău, 2011.